

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра Екології, географії та туризму

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВП-01 Економічна та соціальна географія світу

(шифр і назва навчальної дисципліни)

спеціальність 015 "Професійна освіта (Туристичне обслуговування)"

освітня програма "Професійна освіта (Туристичне обслуговування)"

освітній ступінь бакалавр

факультет психолого-природничий

Робоча програма навчальної дисципліни ВП 01 "Економічна і соціальна географія світу" для здобувачів освітнього ступеня бакалавр, галузі знань 01 Освіта, спеціальності 015 "Професійна освіта (Туристичне обслуговування)", за освітньо-професійною програмою Професійна освіта (туристичне обслуговування).

Мова навчання: українська.

Розробник: Логвиненко І.П., кандидат біологічних наук, доцент.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри екології, географії та туризму.

Протокол від "27" серпня 2019 року № 10

Завідувач кафедри екології
географії та туризму

проф. Лико Д.В.

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету за спеціальністю 015 Професійна освіта (Туристичне обслуговування).

Протокол від "27" серпня 2019 року № 5

Голова навчально-методичної комісії

доц. Павелків В.Р.

© Логвиненко І.П., 2019 рік

© РДГУ, 2019 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів <u>6</u>	Галузь знань <u>10 Природничі науки</u>	Обов'язкова	
	Спеціальність 101 Екологія		
Модулів 3	Спеціалізація	Рік підготовки:	
Змістових модулів 7		3-й	-
Індивідуальне науково-дослідне завдання <hr/> (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин <u>180</u>		5 -й	-
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних <u>4</u> самостійної роботи студента <u>6</u>	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	30 год.	-
		Практичні, семінарські	
		42 год.	-
		Лабораторні	
		- год.	-
		Самостійна робота	
		108 год.	-
Індивідуальні завдання: год.			
Вид контролю: екзамен			

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання — 72/108

для заочної форми навчання — -

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Економічна та соціальна географія світу» є надання майбутнім фахівцям комплексу знань щодо цілісності світового господарства, природних ресурсів, населення та економічних можливостей регіонів і найважливіших країн світу, основних елементів міжнародних економічних відносин.

Завдання дисципліни полягають у:

- дослідженні окремих країн (при всьому розвитку міждержавних інтеграційних процесів господарство країни з її державними і митними кордонами, державним бюджетом і т. д. є і лишається основною таксономічною одиницею економіко-географічного вивчення);
- економіко-географічному вивченні інтеграційних процесів у різних регіонах світу;
- дослідженні географії світового господарства і світогосподарських зв'язків;
- політико-географічному дослідженні країн світу;
- вивченні географії населення, господарства і природних ресурсів у їх взаємодії, а також територіальної організації суспільства в світі і окремих країнах;
- дослідженні географічних аспектів глобальних проблем людства.

Вивчення дисципліни забезпечує набуття студентами таких **компетентностей**:

- Розуміння та власне осмислення основних світоглядних концепцій і принципів у навчанні і професійній діяльності;
- Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу;
- Здатність шукати, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел;
- Здатність зосереджуватись на якості та результаті при виконанні завдань;
- Навички використання інформаційних та комунікативних технологій;
- Знання і розуміння предметної області своєї професії;
- Уміння застосовувати фахові знання на практиці;
- Здатність орієнтуватись в організації – туристично-рекреаційного простору;
- Розуміння принципів і процесів формування та організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та його підсистем;
- Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал;
- Здатність працювати у полікультурному середовищі;
- Здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи економічної та соціальної географії світу.

Тема 1. Вступ. Економічна та соціальна географія світу як дисципліна.

Тема 2. Політична карта світу.

Змістовий модуль 2. Міжнародні організації.

Тема 3. Міжнародні організації та їх основні завдання.

Змістовий модуль 3. Природні ресурси та промисловість

Тема 4. Географія світових природних ресурсів.

Тема 5. Географія основних галузей промисловості світу.

Змістовий модуль 4. Світове господарство

Тема 6. Сучасне світове господарство.

Тема 7. Сільське господарство світу.

Змістовий модуль 5. Світовий транспорт та міжнародні економічні зв'язки.

Тема 8. Географія світового транспорту.

Тема 9. Міжнародні економічні зв'язки.

Змістовий модуль 6. Населення світу. Глобальні проблеми людства.

Тема 10. Населення світу.

Тема 11. Глобальні проблеми людства.

Змістовий модуль 7. Регіони та країни світу.

Тема 12. Країни Європи та Євразії.

Тема 13. Країни Азії.

Тема 14. Країни Америки.

Тема 15. Країни Африки, Австралії та Океанії.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	усь ого	у тому числі					усь ого	у тому числі						
		л	п	ла б	ін д	с. р.		л	п	ла б	ін д	с. р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Модуль 1. Загальні принципи економічної та соціальної географії світу														
Змістовий модуль 1. Основи економічної та соціальної географії світу														
Тема 1. Вступ. Економічна та соціальна географія як дисципліна.	6	2	-	-	1	3								
Тема 2. Політична карта світу.	12	2	2	-	1	7								
Разом за змістовим модулем 1	18	4	2	-	2	10								
Змістовий модуль 2. Міжнародні організації														

Тема 3. Міжнародні організації та їх основні завдання.	12	2	2	-	1	7							
Разом за змістовим модулем 2	12	2	2	-	1	7							
Усього годин	30	6	4	-	3	17							
Модуль 2. Економіко-географічна характеристика світу													
Змістовий модуль 3. Природні ресурси та промисловість													
Тема 4. Географія світових природних ресурсів	29	2	12	-	1	14							
Тема 5. Географія основних галузей промисловості світу.	18	2	8	-	1	7							
Разом за змістовним модулем 3.	47	4	20	-	2	21							
Змістовий модуль 4. Світове господарство													
Тема 6. Сучасне світове господарство.	10	2	-	-	1	7							
Тема 7. Сільське господарство світу.	12	2	2	-	1	7							
Разом за змістовним модулем 4.	22	4	2	-	2	14							
Змістовий модуль 5. Світовий транспорт та міжнародні економічні зв'язки													
Тема 8. Географія світового транспорту.	12	2	2	-	1	7							
Тема 9. Міжнародні економічні зв'язки.	12	2	2	-	1	7							
Разом за змістовним модулем 5.	24	4	4	-	2	14							
Змістовий модуль 6. Населення світу. Глобальні проблеми людства.													
Тема 10. Населення світу.	14	2	4	-	1	7							
Тема 11. Глобальні проблеми людства.	12	2	2	-	1	7							
Разом за змістовним модулем 6.	26	4	6	-	2	14							
Усього годин	149	22	36	-	11	80							
Модуль 3. Регіони та країни світу													
Змістовий модуль 7. Регіони та країни світу													
Тема 12. Країни Європи та Євразії.	12	2	2	-	1	7							
Тема 13. Країни Азії.	12	2	2	-	1	7							
Тема 14. Країни Америки.	12	2	2	-	1	7							

Тема 15. Країни Африки, Австралії та Океанії.	10	2	-	-	1	7						
Разом за змістовним модулем 7.	46	8	6	-	4	28						
Усього годин	180	30	42	-	15	108						

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Політико-територіальні утворення на карті світу.	2
2	Діяльність України у міжнародних організаціях.	2
3	Паливні ресурси світу.	2
4	Водні та земельні ресурси світу.	2
5	Природно-господарська оцінка природних зон.	2
6	Світові лісові ресурси.	2
7	Світові рекреаційні ресурси.	2
8	Порівняльна оцінка ресурсозабезпеченості окремих країн.	2
9	Світова енергетика та металургія.	2
10	Машинобудування та хімічна промисловість світу.	2
11	Лісова і деревообробна промисловість у світі.	2
12	Легка і харчова промисловість світу.	2
13	Центри сільського господарства у світі.	2
14	Особливості світового транспорту.	2
15	Міжнародний туризм.	2
16	Демографічна політика та типи відтворення населення.	2
17	Порівняльна оцінка трудових ресурсів і зайнятості населення в	2

	основних сферах господарства країн та регіонів світу.	
18	Складання порівняльної економіко-географічної характеристики двох країн.	2
19	Порівняльний аналіз країн Європи.	2
20	Характеристика господарства країн нової індустріалізації Південно-Східної Азії.	2
21	Особливості економічного розвитку країн Америки.	2
Всього:		42

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Географічний поділ праці та його інтеграція у комплекси як головні напрямки вивчення економічної та соціальної географії світу.	3
2.	Цивілізаційні регіони світу: поняття, масштаби, критерії. Теоретичні підходи і практика регіоналізації світу. Культури і цивілізації у формуванні регіонів.	7
3.	Міжнародні блоки змішаного типу.	7
4.	Характеристика світових запасів природних ресурсів.	14
5.	Промислові центри світу.	7
6.	Сучасні тенденції у розвитку світового господарства.	7
7.	Передові технології у розвитку світового сільського господарства.	7
8.	Перспективи розвитку різних видів транспорту у світі.	7
9.	Аналіз міжнародних економічних зв'язків України.	7
10	Міграційні потоки у світі.	7
11	Перспективи вирішення глобальних проблем людства.	7
12	Економіко-географічна характеристика Європи.	7
13	Економіко-географічна характеристика Азії.	7

За виконання курсового проекту (роботи)

Пояснювальна записка	Ілюстративна частина	Захист роботи	Сума
до <u>30</u>	до <u>30</u>	до <u>40</u>	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Кафедральне положення про рейтингову систему оцінювань знань № 48-075.
2. Навчальна програма з дисципліни "Економічна та соціальна географія світу".
3. Конспект лекцій з дисципліни "Економічна та соціальна географія світу".
4. Методичні рекомендації з підготовки практичних занять студентів з дисципліни "Економічна та соціальна географія світу".
5. Методичні рекомендації з самостійної роботи студентів з дисципліни "Економічна та соціальна географія світу".

14. Результати навчання.

Формулювання результатів навчання для обов'язкових дисциплін має базуватися на результатах навчання, визначених відповідною освітньою програмою (програмних результатах навчання) та деталізувати їх.

Формулювання результатів навчання мають зазначати рівень їхньої сформованості, наприклад, через його достатність для вирішення певного класу завдань професійної діяльності та/або подальшого навчання за освітньою програмою.

Нормативний зміст за стандартом вищої освіти України підготовки бакалавра передбачає наступні програмні результати навчання:

- пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору;
- аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території;
- виявляти і пояснювати принципи і методи організації та технології обслуговування туристів;
- адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях.

15. Рекомендована література

Основна

1. Безуглий В. В., Козинець С. В. Регіональна економічна та соціальна географія світу. – К.: Академія, 2003. – 687 с.
2. Безуглий В. В. Економічна і соціальна географія зарубіжних країн: навч. посібник / В. В. Безуглий. – К.: Академія, 2007. – 704 с. 7
3. Блій Г. де, Муллер П., Шаблій О. Географія: світи, регіони, концепти / Пер. з англ. – К.: Либідь, 2004. – 740 с.
4. Голіков А. П. Економіка зарубіжних країн: навч. посібник // А. П. Голіков, О. Г. Дейнека, Л. О. Позднякова, П. О. Черномаз. – К.: ЦУЛ, 2008. – 404 с.
5. Економічна і соціальна географія Америки: навч. посібник // С. П. Кузик, М. М. Книш. – Львів: Вид. центр Львів. ун-ту ім. Івана Франка, 1999. – 300 с.
6. Кузик С. П. Економічна і соціальна географія країн світу / За ред. С. П. Кузика. – Львів: Світ, 2005. – 672 с.
7. Світова економіка: навч. посібник / За ред. Ю. Г. Козака, В. В. Ковалевського, Н. С. Логвінової. – К.: ЦУЛ, 2010. – 383 с.
8. Топчієв О. Г. Основи суспільної географії: навч. посібник / О. Г. Топчієв. – Одеса: Астропринт, 2001. – 651 с.
9. Шаблій О. І. Основи загальної суспільної географії. – Львів: Вид. центр ЛНУ імені І. Франка. – 2003 – 444 с.

Допоміжна

1. Атлас світу. Київ: ДНВП «Картографія», 2010
2. Балабанов Г. В. Актуальні проблеми розвитку країнознавства в сучасній Україні// Географія і туризм. - вип. 5, 2010, с. 13 -16
3. Влах М. Р. Географія населення: словник-довідник. – Львів: Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2005.
4. Гантінгтон С. П. Протистояння цивілізацій та зміна світового порядку. – Львів, 2006. 474 с.
5. Глобальні зміни світу – 2025. Доповідь / Пер з англ. – Львів: Літопис, 2010. – 188 с.
6. Глобальні проблеми світу. Атлас. – К.: ДНВП «Картографія», 2009. – 144 с.
7. Гудзеляк І. І. Географія населення: навч. посіб. – Львів: Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2008.
8. Джаман М. А., Шуканов П. В. Етногеографические аспекты развития глобализации и регионализации в современном мире: монография/ Под ред. М. А. Джамана. - Полтава: РВВ ПУСКУ, 2008. – 200 с.
9. Дубович І. Країнознавчий словник–довідник. – К.: Знання, 2004.
10. Жук П., Мазур Н., Соломонюк Р., Турчак Р. Етнополітична карта світу ХХІ століття. – Тернопіль, 2000. – 238 с.
11. Книш М. Актуальні напрямки вдосконалення курсу “Регіональна економічна і соціальна географія світу” у вищій школі. // Матеріали наук. конференції, присвяченої 130- річчю від дня народження С. Рудницького, Харків, 2007 р., 5 с.
12. Книш М. Критерії побудови типології країн // Географія і сучасність. Наук. часопис нац. педаг. ун-ту імені М. Драгоманова. Серія 4. Вип. 16. – 2007. – С. 31–38.

13. Книш М. Макрорегіони світу: нові тенденції міжнародних міграцій населення в умовах глобалізації // Матеріали міжнар. наук.-практ. конференції "Регіон-2007: Стратегія оптимального розвитку (17–18 квітня 2007 р., м. Харків). – С. 119–121.
14. Книш М. Макрорегіони світу: ретроспектива, сучасний стан і тенденції розвитку // Матеріали міжнародної наук.-практ. конференції "Регіон-2006": Стратегія оптимального розвитку (15–16 травня 2006 року, м. Харків). – С. 301–304.
15. Книш М. М. Методологія макрорегіоналізації / М. М. Книш // Географія і сучасність : зб. наук. праць Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова. – К. : Вид-во Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова, 2009. – Вип. 20. – С. 20–25.
16. Книш М. М. Регіоналізм і регіоналізація у науковому тезаурусі // Географія і сучасність : зб. наук. праць Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова. – К. : Вид-во Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова, 2009. – Вип. 21. – С. 14–19.
17. Кочетов З. Г. Геоэкономика (Освоение мирового экономического пространства): Учебник. – М.: БЭК, 1999. – 480 с. 8
18. Кузик С. П. Географія світового господарства: посібник / С. П. Кузик, О. І. Мамчур, І. В. Ванда. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014. – 312 с.
19. Кузик С. П. Міграційні процеси у Європі: політико-географічні аспекти / С. Кузик, Р. Кравецький // Реалії, проблеми та перспективи географії в Україні. – Львів, 2011 – С. 168-174.
20. Кузик С. П. Секторальний склад інфраструктури та особливості її функціонування в сучасній економіці / С. П. Кузик // Перспективи розвитку національної економіки в умовах посилення глобалізаційних процесів. – Львів, 2015 – С. 80-83.
21. Масляк П. О. Країнознавство: Підручник. К: Знання, 2008. – 292 с.
22. Масляк П. О., Олійник Я. Б., Степаненко А. В. Словник-довідник учня з економічної і соціальної географії світу. – К.: Лібра, 1996
23. Міжнародні інтеграційні процеси сучасності: монографія / А. С. Філіпенко та інші. – К.: Знання України, 2004. – 304 с.
24. Міжнародні організації: Навчальний посібник / За ред. О. С. Кучика. – К: Знання, 2005. – 497 с.
25. Політична географія і геополітика: Навчальний посібник / За ред. Б. П. Яценка. – К.: Либідь, 2007. – 255 с.
26. Тодоро М. П. Экономическое развитие: Учебник / Пер. с англ. – Москва: ЮННТН, 1997. – 671 с.
27. Ушакова Н. Г., Помінова І. І. Соціально – економічні типи країн: Навч. посібник. - К.: ВД «Професіонал», 2004. – 304 с.
28. Філіпенко А. С. Цивілізаційні виміри економічного розвитку – К.: Знання України, 2002. – 190 с.
29. Цапок С. Етнодемографічна картина сучасного світу (енциклопедичне дослідження). Львів: ІРД НАН України, 2007 – 418 с.
30. Цивілізаційна структура сучасного світу / Под ред. Ю. Н. Пахомова, Ю. В. Главленко. В 3-х томах. Т. 3. Цивілізації Сходу в епоху глобалізації. – Н: Наукова думка. 2008. – 543 с.
31. Цивілізаційна структура сучасного світу / Под ред. Ю. Н. Пахомова, Ю. В. Главленко. В 3-х томах. Т. 2. Макрохристиянський мир в епоху глобалізації. – К: Наукова думка. 2007. – 639 с.
32. Юрківський В. М. Регіональна економіка і соціальна географія. Зарубіжні країни: підручник. – К: Либідь, 2000. – 416 с.
33. Яценко Б. П., Бобарицька В. К. Країнознавство: основи теорії: навч. посіб. – К.: Либідь, 2009. – 312 с.
34. Human Development Report. OUN. – New York, 2008.

35. State of World Population 2009. – New York: United Nations Population Fund, 2009.
36. World Investment Report 2009. UNCTAD. – New York and Geneva, 2009.
37. UNCTAD: Handbook of statistics. – 2009.

16. Інформаційні ресурси

1. Організація Об'єднаних Націй [http:// www.un.org](http://www.un.org)
2. World Urbanization Prospects <http:// esa.un.org>
3. Міжнародна організація праці (МОП) <http:// www.ilo.org.un>
4. Міжнародна організація з міграції (МОМ) <http:// www.iom.org.un>
5. Всесвітня організація з охорони здоров'я <http:// www.who.org.un>
6. Світовий банк <http:// web.worldbank.org>
7. Світова книга фактів <http://www.cia.gov/cia/publitions/factbook/docs/>

Робоча програма _____

(назва навчальної дисципліни)

Перезатверджена без змін та доповнень (зі змінами та доповненнями) на 20__20__ навчальний рік на засіданні кафедри _____

Розділ робочої програми навчальної дисципліни	Зміни і доповнення

Протокол від " ____ " _____ 20__ року № _____

Завідувач кафедри _____

підпис

прізвище та ініціали

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету

Протокол від " ____ " _____ 20__ року № _____

Голова навчально-методичної комісії _____

підпис

прізвище та ініціали

Робоча програма _____

(назва навчальної дисципліни)

Перезатверджена без змін та доповнень (зі змінами та доповненнями) на 20__20__ навчальний рік на засіданні кафедри _____

Розділ робочої програми навчальної дисципліни	Зміни і доповнення

Протокол від " ____ " _____ 20__ року № _____

Завідувач кафедри _____

підпис

прізвище та ініціали

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету

Протокол від " ____ " _____ 20__ року № _____

Голова навчально-методичної комісії _____

підпис

прізвище та ініціали

Робоча програма _____

(назва навчальної дисципліни)

Перезатверджена без змін та доповнень (зі змінами та доповненнями) на 20__20__ навчальний рік на засіданні кафедри _____

Розділ робочої програми навчальної дисципліни	Зміни і доповнення

Протокол від "____" _____ 20__ року № _____

Завідувач кафедри _____

підпис

прізвище та ініціали

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету

Протокол від "____" _____ 20__ року № _____

Голова навчально-методичної комісії _____

підпис

прізвище та ініціали

Робоча програма _____

(назва навчальної дисципліни)

Перезатверджена без змін та доповнень (зі змінами та доповненнями) на 20__20__ навчальний рік на засіданні кафедри _____

Розділ робочої програми навчальної дисципліни	Зміни і доповнення

Протокол від "____" _____ 20__ року № _____

Завідувач кафедри _____

підпис

прізвище та ініціали

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету

Протокол від "____" _____ 20__ року № _____

Голова навчально-методичної комісії _____

підпис

прізвище та ініціали